

# Markedsblikk September 2023

## Kraftig bedring i hydrobalansen.

En rask bedring i hydrobalansen førte i løpet av sommeren til fallende systemkontrakter og lavere leveringspriser.



### Været: Store nedbørsmengder preget sommeren.

Sommeren har vært preget av store nedbørsmengder i deler av Norden, der Norge blant annet har vært rammet av flom ved flere anledninger.

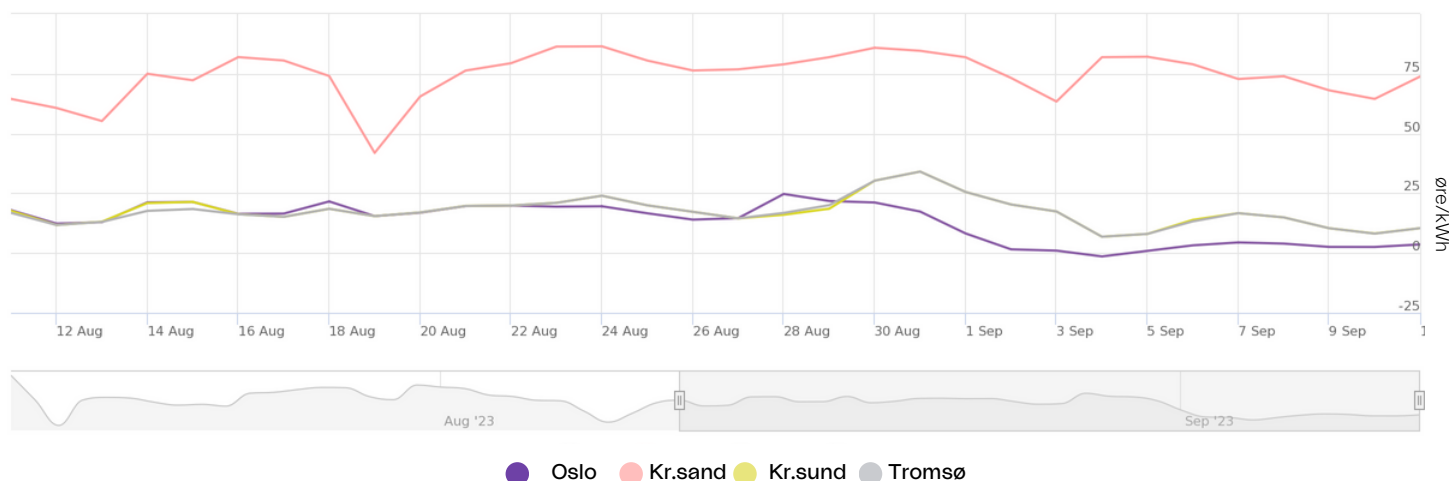
Juli var kontinuerlig preget av mer nedbør enn vanlig, mens sommerstormene traff Norden i begynnelsen av august. Det våte været har ført til en rask bedring i hydrobalansen.

## Store prisfall på systemkontraktene.

**Den korte kurven:** Vi opplevde fallende systemkontrakter på tvers av terminmarkedet i juli og august. Kontrakten for det kommende kvartalet, Q4-23, har falt med hele 18 % siden vår siste publisasjon i slutten av juni. Det er selvsagt først og fremst den raske bedringen i hydrobalansen, som har gått fra et underskudd på 20 TWh til et overskudd på 10 TWh, som ligger bak de fallende prisene. Siden markedene rundt, ikke minst Tyskland, ikke har opplevd de samme fallene som Norden, betyr dette også at EPAD-ene i for eksempel i Danmark, har steget merkbart de siste månedene.

**Den lange kurven:** Den lange enden av kurven har også hatt en nedad-gående tendens de siste månedene. En så sterk bedring i hydrobalansen som vi har opplevd i det siste, påvirker også årskontrakten for 2024. Og selv om den hydrologiske situasjonen kan se helt annerledes ut i 2024, har også årskontraktene for 2025 og 2026 falt. Prisfallene ble dempet av de stigende gassprisene vi opplevde spesielt i andre halvdel av august. Men årskontrakten for 2024 kostet 57,00 EUR/MWh da markedet stengte 31. august, 20 % mindre enn for to måneder siden. Vi har sett stigende danske EPAD-er også på disse kontraktene.

## Utviklingen i områdeprisene i øre / kWh.



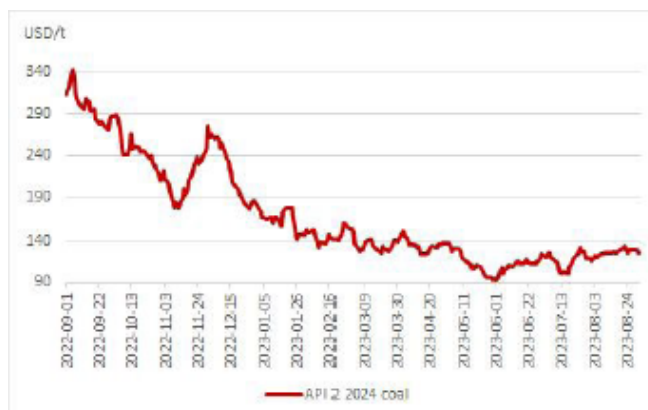
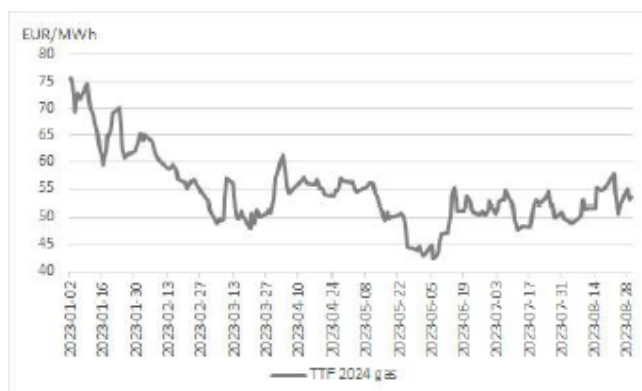
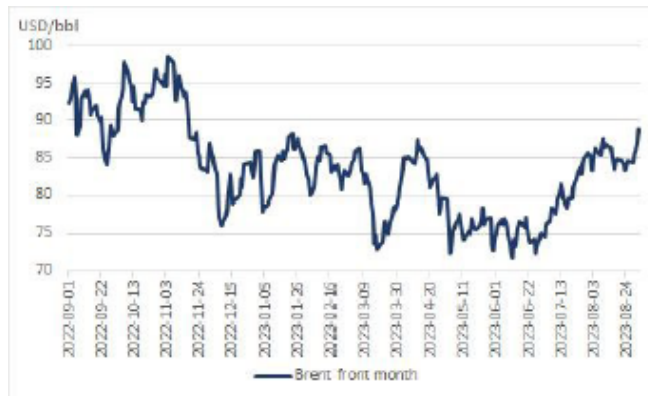
**Olje:** Sommeren har bydd på stigende priser på oljemarkedet. Fra slutten av juni til slutten av august har prisen på et fat Brentolje steget med ca. 20 %, og prisen nærmer seg nå 90 dollar. Det er ikke minst Saudi-Arabias og Russlands politikk om å holde igjen på produksjonen som bidrar til å presse prisene oppover.

Samtidig stiger den globale etterspørselen. Kinas regjering ser ut til å ville gjøre det som skal til for å hjelpe landets økonomi i gang igjen etter flere år med koronanedstengninger, og fallende lagertall i USA indikerer at forbruket stiger. En styrket dollar sammenlignet med andre viktige valutaer bidrar også til oppsiden.

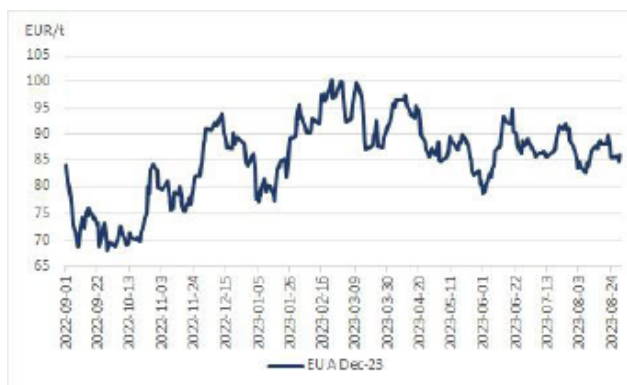
**Gass:** Gass har vært i fokus på de internasjonale energimarkedene i sommer. I motsetning til fjoråret har vi ikke opplevd ekstreme prisstigninger, både fordi det generelt er mindre frykt og usikkerhet enn på samme tid i fjor, og fordi den grunnleggende situasjonen har vært noe bedre i år. Hetebølger i Sør-Europa førte til perioder med høy produksjon, og i august bidro spekulasjoner om en streik blant australske LNG-arbeidere til å presse prisen oppover. Ved utgangen av august ligger dagsprisen på gassbørsen TTF på ca. samme nivå som for to måneder siden, og det samme gjelder 2024-kontrakten.

**Kull:** Det europeiske kullmarkedet lever for tiden en relativt stille tilværelse, der man de fleste dagene ser at markedet følger bevegelsene til det betydelig mer toneangivende gassmarkedet. Etterspørselen har ikke vært like høy som i fjor, blant annet fordi de franske kjernekraftverkene har klart å opprettholde en stabilt høy produksjon, og at behovet for å erstatte med kull derfor har vært mindre. Visse problemer med eksport av kull fra Colombia har heller ikke klart å påvirke markedet.

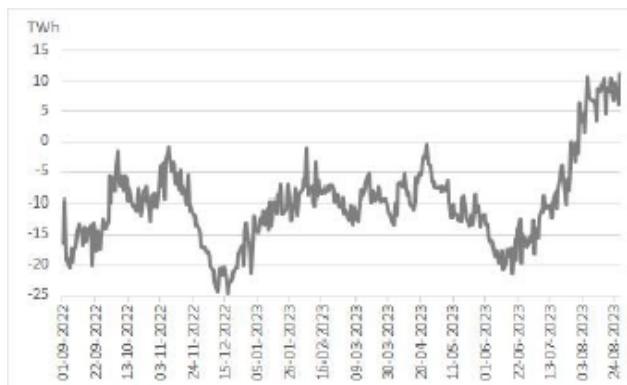
Fokuset er nå på den potensielle gasstreiken i Australia, siden et fall i gassforsyningen til Europa kan føre til økt etterspørsel etter kull og dermed stigende priser.



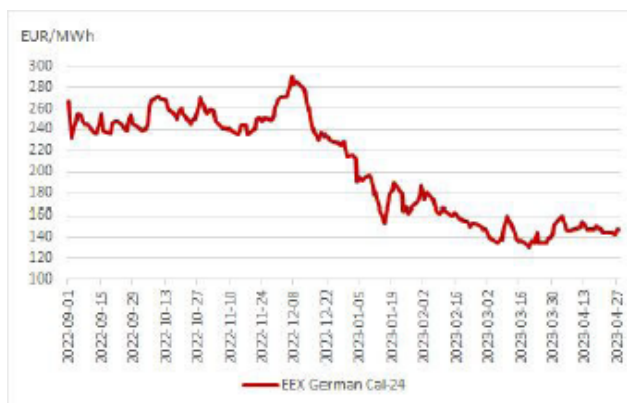
**CO<sub>2</sub>:** Det europeiske CO<sub>2</sub>-kvotemarkedet har – som alltid i sommermånedene – opplevd fallende handelsaktivitet i juli og august. Traderne har vært på sommerferie, og det betyr at det allerede svært spekulativt drevne markedet kan dras både opp og ned basert på svært få handler. Denne sommeren har imidlertid variasjonene vært relativt begrensede, og markedet har gjennomgående vært sterkt korrelert med råvarene, ikke minst gass. Prisen på en CO<sub>2</sub>-kvote er ca. 85 EUR/t i slutten av august, og vi forventer at markedet holder seg innenfor den relativt smale handelsrammen rundt dette nivået også i september.



**Hydrologi:** Som allerede nevnt i denne publikasjonen, har en av de store sakene denne sommeren vært den raske og sterke bedringen av den hydrologiske situasjonen i Norden. Etter to år med sammenhengende underskudd på hydrobalansen – som delvis skyldes at det eksporteres mer strøm til kontinentet enn tidligere – er balansen nå endelig i overskudd igjen. Dette har ført til fallende spotpriser, ikke minst i Norge, mens andre deler av Norden, fremfor alt Danmark, i liten grad drar nytte av de mange hydroressursene. Ved utgangen av august ligger balansen i et overskudd på ca. 6 TWh, og i perioder i august var overskuddet på hele 10 TWh.



**Tyskland:** Mens de nordiske systemkontraktene har falt kraftig i pris gjennom sommeren, har ikke utviklingen vært fullt så sterk i Tyskland. Prisene er også lavere enn de var ved den forrige publiseringen i begynnelsen av juli, men siden landet ikke er like påvirket av hydrologi som Norden, har ikke Tyskland opplevd samme prisfall som Norden. Prisen på den tyske 2024-kontrakten var 134,20 EUR/MWh da markedet stengte 31. august. Som følge av dette vokser prisdifferansen mellom Norden og Tyskland, og dette betyr også økende EPAD-er i både Danmark og Sør-Sverige, der vi ofte ser at markedet følger Tyskland.



## Konklusjonen.

**Den korte kurven:** Etter de merkbare prisfallene i Norden den siste måneden, ser vi nå en situasjon der prisdifferansen mellom Tyskland og Norden har vokst. Ved utgangen av august er den tyske 2024-kontrakten nesten 80 EUR/MWh dyrere enn den tilsvarende systemkontrakten, som er ca. 10 EUR/MWh høyere enn for to måneder siden. Vi tror mest på at denne differansen vil bli mindre, noe som kan skje ved enten at Tyskland faller eller at Norden stiger.

Været blir selvsagt avgjørende. Så langt ser imidlertid september relativt tørt ut, og dermed kan vi raskt være tilbake i en situasjon der overskuddet på hydrobalansen reduseres eller forsvinner helt. Vi tror derfor mest på en utvikling der systemkontraktene stiger i pris. Til gjengjeld vil den sørlige delen av Norden, først og fremst Danmark, oppleve fallende EPAD-er dersom differansen mellom Norden og Tyskland blir mindre. En joker i spillet kan være kjernekraftsituasjonen i Norden. Både Sverige og Finland har problemer med uforutsette nedstengninger, og trekker dette ut vil det selvsagt påvirke markedet.

**Den lange kurven:** Et annet fokuspunkt i september blir gassmarkedet. Vil det bli streik blant arbeiderne ved de australske LNG-anleggene? Mye tyder på dette, og dermed er det grunnlag for en ny måned med stor usikkerhet. På kort sikt er det ingen fare for Europa, for gasslagrene blir nok fylt opp før vinteren selv uten den australske gassen. Det er større bekymring for hva som kan skje dersom streiken skulle fortsette til vinteren.

Vi tror imidlertid ikke at påvirkningen på markedet vil bli så sterk, og dermed bør det være rom for prisfall hvis og når partene kommer til enighet. Dette vil også påvirke strømmarkedet, først og fremst i Tyskland, men kan også påvirke de nordiske landene. For årskontrakter tror vi også mest på at differansen til Tyskland vil bli mindre.

## Kjernekraft.

Det har vært flere problemer med de nordiske kjernekraftverkene i september, og utviklingen har påvirket både Sverige og Finland. I Sverige har operatørene vært nødt til å ta en reaktor ved Oskarshamn kraftverk ut av drift på grunn av feil med en pumpe, og i Finland har både en reaktor på Olkiluoto og en reaktor på Loviisa vært rammet av problemer og begrenset produksjon.

Dette har ført til ekstremt høye spotpriser i Finland, og problemet med Loviisa-reaktoren ser ut til å fortsette frem til oktober. I tillegg er flere reaktorer ute av drift på grunn av ordinært vedlikehold, og samlet sett er produksjonen fra de nordiske kjernekraftverkene i begynnelsen av september kun på ca. 60 % av installert kapasitet.

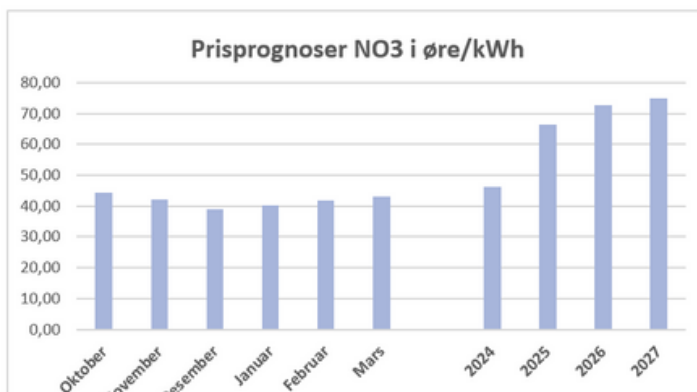
## Hold øye med.

**Australia:** Det er ingen tvil om at situasjonen i Australia er det store fokuspunktet i begynnelsen av september. Bli streiken blant landets LNG-arbeidere en realitet, og hvor lenge vil den i så fall vare? Alt dette vil påvirke prisene i september, og skulle partene komme til enighet, vil vi se et brått prisfall.

**Global økonomi:** Det begynner å spre seg en optimisme om at den amerikanske sentralbanken er ferdig med å heve renten og at kinesisk økonomi vil gå bedre tider i møte etter en lang koronanedstengning. Hvis denne optimismen fortsetter i september, er det et positivt tegn for markedene, ettersom den globale etterspørselen etter ikke minst olje, gass og kull vil stige.

## Prisprognose for Midt-Norge - NO3.

	øre/kWh
Oktober	44,32
November	42,08
Desember	38,89
Januar	40,14
Februar	41,86
Mars	42,94
2024	46,27
2025	66,49
2026	72,81
2027	74,81



Prognosen er betydelig lavere enn prognosen som ble publisert i Markedsblikk før sommeren.

Årsaken er i hovedsak en kraftig bedring i hydrobalansen.

**Ta gjerne kontakt for en hyggelig kraftprat!**

Turid H. Sevaldsen, KAM-Storkundeansvarlig

Mobil: +47 99 28 15 04 / E-post: [turids@neas.mr.no](mailto:turids@neas.mr.no)

**NEAS**